

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARĂDULUI

APĂRĂRE DUMINECĂ
REDACȚIA ȘI ADMINISTRĂȚIA
ARAD, STR. EMINESCU 18

DIRECTOR:
Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHANDU

ABONAMENTE:
Pentru 1 An . . . lei 300
Pentru 6 luni . . . lei 150

Tot pentru apărarea Sufletului și Patrimoniului românesc

În seria noastră de articole pentru apărarea intereselor noastre vitale, de data aceasta ne ocupăm de marele desfășur și rătăcire de ordin sufletesc și politic-național, care este *masoneria*.

De multă vreme purtam acest gând, de a pune problema în discuție publică. Dar nu voiam să începem o acțiune răzleață și inoperantă. Și Dumnezeu și sufletul colectiv al Neamului au voit ca, în timpul din urmă, problema aceasta să fie pusă în discuție publică, în chip neașteptat de larg și — efectiv, până la un loc. Sfântul Sinod, de acord cu opinia publică a Țării și cu unele măsuri, neduse însă până la capăt de Guvernul Țării, au osândit, inapelabil pentru conștiința noastră obștească, această rătăcire de mari proporții și de funeste consecințe pentru viața românească.

Pentru a-i da cuvenită atenție problemei acesteia, o încadrăm, la acest loc, în seria gândurilor ce am început a le desfășura, pentru apărarea curăției sufletului românesc și a drepturilor sale la viață netulburată pe pământul Țării noastre.

De aceea semnalăm, cu înaltă satisfacție morală, un nou pas înainte în chestiune: proiectul de lege, pornit din inițiativă parlamentară chiar, cerând Guvernului și Parlamentului român desființarea francmasoneriei.

Motivarea proiectului de lege e foarte temeinică și solidă. Reproducem din ea partea mai grăitoare, pentru a o înfățișa cetitorilor noștri, cu gândul să întărim conștiința Clerului și sufletul obștesc al Credincioșilor în datoria de a ne apăra de aceasta primejdie și de a crede și lucra pentru izbânda acestei apărări.

În motivarea amintită, susținută cu întreg proiectul de lege prin douăzeci și unu de parlamentari, în frunte cu deputatul bihorean și

bun biserican, care este d. Nerva Traian Cosma avocat beiușan, se spun următoarele:

Statul nostru național și unitar românesc, așa cum îl vrea și ni-l impune Constituția chiar prin cel dintâiu articol al ei, este, în aceste îngrijorătoare împrejurări prin care trecem, greu amenințat, tocmai în unitatea națională, de acțiunea nefastă a unor organizații și asociațiuni cu scop ierarhic și tactică internațională care practic, cu un ritual păgân și secret, francmasoneria.

Venită de peste hotarele țării, francmasoneria propagă o morală nu numai străină, dar deadreptul vrăjmașă sufletului, intereselor și aspirațiilor celor mai nobile ale neamului nostru. Izvodită după calapodul bine cunoscut al unei alte religii, din materialismul și oportunismul cel mai desgustător, ea își împletește din raționalismul searbăd al ateismului veacului trecut, tot felul de învăluitoare pentru a și aduna aderenți și a lovi cu perfidie în minunatele învățături ale Bisericii noastre ortodoxe naționale.

Dușmană a tot ce e avânt și idealism național românesc, francmasoneria este și un groaznic ferment de continuă și subversivă prăpăstuire a ordinii sociale, prin aceea că își face unelte subordonate altei autorități decât aceea a Statului însuși.

Îi face unelte oarbe ale unor puteri ascunse și de nimeni dintre ei cunoscute, și i-mână în lupta pentru idei și interese, de care nici nu-și pot da seama. O luptă dărâmatoare a prestigiului și puterilor Statului, dusă pe neștiute chiar de însuși reprezentanții și salariații săi, având drept arme: minciuna, întunericul, delațiunea și sperjurul.

Impotriva jurământului creștin și oficial al Statului, francmasoneria impune, cu ritual mistic, adeptilor ei, un alt jurământ de ascultare față de o forță nevăzută, din afara țării și potrivnică independenței noastre politice și naționale.

Așa fiind, cu scopurile ei ascunse, cu ritualul secret, cu lozince venite de peste hotare, francmaso-

neria intră, desigur, în rândul acelor acțiuni potrivnice ordinii sociale prevăzute în art. 209 din codul penal Carol al II-lea și ca atare deci se cuvenea ca de mult să se porceadă la desființarea ei și la urmărirea tuturor masonilor răspândiți pe întregul cuprins al Statului.

După aceste premise, concluziile vin de la sine, după cum rezultă din proiectul de lege: necesitatea unei grabnice legeferări pentru suprimarea masoneriei;

rechiziționarea bunurilor lor și trecerea acestora în patrimoniul Statului (Dacă s'a putut atinge dreptul de proprietate particulară — reformă agrară, conversiune etc. — până și a bisericuțelor noastre sărace, cari numai element subversiv n'au fost și nu sunt, atunci de ce nu s'ar aplica masoneriei aceasta măsură, în slujba apărării Neamului și a Țării?);

măsuri legale penale de apărare pentru mai departe în fața fermentului de disrupție națională, care este masoneria.

La acestea motive și măsuri apărare națională se referă proiectul din chestiune.

Regretabil, însă, că Înalta Stăpânire nu și-a găsit răz, acum de încheierea legislațiunii trecute, să-și perfecțueze, prin lege, măsurile de apărare, pe cari le fixase printr'o simplă dispoziție a Consiliului de ministri.

Dar, nădăjdum, cece s'a început se va și duce până la sfârșit.

Și trebuie să se facă!

O cere opinia publică, întregă, a țării ca și interesele obștești și prestigiul moral al inițiatorilor de până aci, ai acestei apărări naționale. Și lucrurile nu mai pot fi ținute pe loc.

Iată, Adunările eparhiale, cari ne stau în prag, sunt prilejurile cele mai potrivite, pentru a se cere, ca lucrurile să meargă până la capătul lor: *legislativ și de aplicarea sancțiunilor penale.*

In plus — și până atunci — o lichidare a masonilor, din sânul corporațiilor bisericesti.

E un prilej, ce însemnează și o datorie, fără nici un apel și fără nici un răgaz, sub nici un titlu.

Punerea în aplicare a hotărârii Sfântului Sinod în cauză trebuie să înceapă în Biserică, întâi de toate.

E chestie de consecvență și de prestigiu pentru Biserică și va fi un stimulent și un ajutor în sprijinul legeferării de Stat, care încă trebuie solicitată din Adunările eparhiale.

P. S. Sa Părintele Episcop Andrei între Preoți

Vineri în 9 I. c., când acest organ era încheiat, Clerul din protopopiatul Aradului, întrunit în adunare de primăvară a Asociației Clerului „A. Șaguna“, a avut plăcerea de a vedea alături de sine pe P. S. Sa Părintele Episcop Andrei, care a asistat, nu numai la sf. biserică, unde s'a făcut slugire de sf. liturghie și cuminecarea obștească a Preoșimei, ci și la adunarea de despărțământ. În adunarea aceasta, cercețată aproape de toți preoții și prezidată de C. S. Păr. I. Ardelean dela Micălaca, s'a făcut darea de seamă despre activitatea de un an, care nu lasă de dorit, dar care se întrezărește că va fi și mai sporită în viitor.

În această privință ne place să legăm nădejdi de de râvna conducătorilor Despărțământului, ca și de abilitatea Clerului pastoral, mai ales după ce Asociația le dă, prin întrunirile sale, prilejuri de a și verifica și desvolta experiențele. Dar, în cazul dat, ținem să relevăm momentul așa de edificător, că P. Sf. Sa Părintele Episcop a împărțit cu acest prilej, tuturor celor prezenți, o seamă de lămuriri și de îndemnuri — redată de un organ local, fără să le mai reproducem și noi — menite a înălța conștiința preoțească a Clerului și conștiința obștească a Bisericii noastre ortodoxe.

Cuvântul arhieresc adică a comentat marele folos duhovnicesc și de prestigiu al Bisericii ortodoxe, și în special ale celei românești, de pe urma legăturilor de apropiere a Bisericii anglicane — tocmai prin Biserica românească — de marea comunitate a Ortodoxiei. Tot așa, cuvântul arhieresc a încadrat și o seamă de sfaturi pastorale, mai ales pentru suprimarea concubinajului, care e un mare rău în viața creștinească și socială românească, cât și pentru prevenirea acestuia și a altor rele din viața credincioșilor noștri.

Discuția asupra acestor probleme a avut un caracter intim familiar, așa cum se potrivește între Părinte și fiii săi duhovnicești.

De încheierea lucrărilor, s'a ales un nou bibliotecar, în persoana părintelui Viorel Mișuț, după ce bibliotecarul de mai înainte, păr. Florea Codreanu, a intrat în atribuțiile de președinte de secție.

Conferința dlui S. Pușcariu la Arad

— O plăcere și-o mândrie românească —

În coloanele noastre, până și de curând, s'a făcut bucurătoare mențiune de persoana și de activitatea Dlui profesor Sextil Pușcariu del Cluj. De asta dată, Duminica trecută, am avut plăcerea să-l vedem din nou, în calitatea de conferențiar de astădată, ca și altădată,

când ni-a venit în ipostasul de președinte al F. O. R.-ului din mitropolia noastră.

Cu prilejul de acum, ne-a înveselit și edificat sufletește printr'o conferență din cale'n afară de interesantă, în legătură cu Atlasul lingvistic român, de care s'a făcut amintire în coloanele noastre.

De data aceasta ni-a înfățișat sistemul de muncă migăloasă și extrem de anevoioasă, după care s'a adunat materialul lingvistic, de către colaboratorii săi, domnii Pop și Petrovici, cari au ostenit în cauză, până și ofară de frontierele țării, în curs de 7-8 ani, aproape literal zi și noapte, în mijloc de mari neajunsuri.

Oriânduit acest material, cu grija cea mai mare, în hărți și 'n studii, el va deschide orizonturi largi de cercetarea trecutului și limbii Românilor, în cercurile învățaților lumii și, pe d'asupra de interesul pur științific, va cuprinde cele mai puternice dovezi — deoarece ele trădesc în graulviu, curent, al Românilor — despre drepturile Românilor, de a stăpâni între frontierele patriei restabilite.

Acesta e un mare profit de cauză românească; și nu știm să fim destul de mulțumitori acelor cari, cu atâta osârdie și pricepere și rezultat, au slujit la atarul Științei românești și, prin ei, Neamului.

Dar, spre a justifica această concluzie ce am anticipat-o, ținem să rezumăm cel puțin atâta, că d. S. Pușcariu ni-a înfățișat — pe hărțile lingvistice reproduse pe ecran — o întreagă serie de cuvinte românești, de origine latină, cari s'au păstrat numai în regiunea de vest a României, începând dela Vidin și Timoc în sus, peste Banat, Crișana, nordul Ardealului, Maramurș și Bucovina, — în vreme ce aceleași cuvinte, în alte regiuni ale țării, au fost înlocuite în mare parte, cu alte forme de limbă. Redăm câteva din ele: nea (zăpadă), aiu (usturoiu) june (tânăr), cuminecătura (priceșanie), Sâmedru (Sf. Dumitru), Sân-Nicoară (Sf. Nicolae), pedestru (om sărac, care umblă pe ios), ceteră (vloară), păcurariu (cioban), cute, curechiu (varză), moare (zeamă de curechiu) ș. a. Unele din aceste cuvinte cu formă și senz latin pur ojung până aproape de frontiera răsăriteană a Ardealului de ieri. Și, dacă ni-au venit peștrățături de limbă, dinspre sud — cuvinte grecești, slave și albaneze — ele n'au putut să se împământenească în Ardeal, decât d'abia în partea de jos a lui.

Noi bănuim, din aceste indicații, ca și din dovezi de limbă veche românească de prin manuscrisele bhorene, — carti cad tocmai în raionul acesta de rezistență latină a limbii noastre — că dovezile de limbă din Atlasul lingvistic român, vor aduce multă și binefăcătoare lumină, în parte, și în privința trecutului nostru religios românesc.

Dar și până atunci, să încheiem cu mulțumiri noastre, binemeritate, la adresa dlui S. Pușcariu pentru toată ostăneala sa de până aci, ca și pentru plăcerea și mândria rămânească, ce ni le-a inspirat prin măiastra și mult grăitoare sa conferință.

Mărgăritare din scrierile sfântului Ignatie, episcopul Antiohiei

— Culese de Pr. Ioan Nicorescu (Jabăr*) —

...Numele frumos ce-l poartă organul nostru eparhial, m'a îndemnat să mă întorc către timpurile prime ale Creștinismului și să scot, din veacurile trecute, dogme și învățături, mărgăritare de mult preț, din viața și din scrieri sfinților Părinți, asemeni scăfandruului, care scoate corale mărgăritare de pe fundul mării pentru folosul oamenilor. Cu acest prilej am crezut că vin în ajutorul, fraților preoți, când scot din viața și scrierile sf. Părinți mărgăritare, învățături, cari vor fi de mare folos preoțimei la compunerea de predici și cunoștințe teologice întru apărarea Ortodoxiei.

Sfântul Ignatie, theophorus, purtător de Dumnezeu, așa s'a numit pe sine înaintea lui Traian, a suferit martiriul sub Traian la 20 Decembrie 107, în Roma, sub consuli Sura și Senecioși care s'a învrednicit a fi împreună cu Policarp învățăcelul evanghelistului Ioan, fiind deja episcop în Antiohia. După tradiție Ignatie a fost pruncul acela, pe care Mântuitorul l-a pus în mijlocul apostolilor zicându-le: „Cel ce se va smeri pe sine ca pruncul acest, acela este mai mare în împărăția cerurilor“. Mateiu 18.4.

Sfântul Ignatie se exprimă:

1. Despre unitatea lui Dumnezeu în 3 persoane.

„Dumnezeu a mărturisit unitatea sa, care El singur este“ (Epist. c. Tralieni c. 11).

Profeții T. N. au fost trimiși ca să vestească față de păgâni, „ca să convingă pe cei necredincioși, că este numai un Dumnezeu, care în Hristos Iisus fiul său, s'a arătat“ (Ep. c. Magnezieni c. 8).

Spune-ți-vă episcopului și vouă fieștecărui, precum Iisus Hristos după corp supus a fost Tatălui și apostolii lui Iisus Hristos Tatălui și Duhului, ca să fie unitate trupească și sufletească (L. c. c. 13).

2. Hristos Dumnezeu și om adevărat.

„Hristos este „Logosul“ lui Dumnezeu, vecinicul Logos al Tatălui, care întradevăr s'a arătat“ (Efes. c. 3. 7. și Magn. c. 8).

„El este și în corp Dumnezeu (Dumnezeu-om), în moarte adevărată viață“. Fiul lui Dumnezeu, după voia și puterea lui Dumnezeu, fiul omului după trup. (Efes. c. 7; Smirn. c. 1).

„Patima sa e patima lui Dumnezeu, sângele Său vărsat e viață dăruită prin sângele lui Dumnezeu, e beutura lui Dumnezeu“ (Efes. c. 1. 5; Rom. c. 6. 7).

„Celce are creștinismul în inimă, e un purtător de Dumnezeu (theophoros), biserica lui Dumnezeu; cel ce l neagă, e ateist“. (Efes. c. 9. 15; Tral. c. 9. 10; Filad. c. 2; Smir. c. 2 și 5).

„Există numai un doctor, după corp (omul) și după Duh (Dumnezeu), născuț și nevăzut, după corp Dumnezeu, în moarte adevărată viață, precum din Dumnezeu și din Maria întâi nesupus pătimirii, după aceea supus pătimirii, Iisus Hristos Domnul nostru“ (Efes. c. 7.)

*) C. Sa e un vechiu colaborator al acestui organ. Spicuirile de acum le trimisese în vederea numărului 1 din acest an. Ni-a fost imposibilă atunci publicarea. O facem acum, bucurându-ne de gândul ca, în lipsa penetrației la sate a scrierilor patristice cari deabia acum încep mai dinadins a fi publicate în românește — să dăm măcar spicuirile de felul acesta.

3. Actul mântuirii lui Hristos.

Rezultatul întregii activități a Dumnezeu-omului Hristos o numește Ignatie „Evangheliu”, „Crestinism”, „Hristos s'a făcut om, ca să reunească omenirea cu Dumnezeu” (locurile citate).

Prin cruce ne cheamă El (Hristos) la patimile Sale, fiind noi părțile Sale. El capul, care fără părți nu poate fi”. (Tral. c. 11; Smir. c. 1.)

„Hristos prin învierea Sa a ridicat steagul pentru toate timpurile, pentru sfinții și credincioșii Săi, fie aceia dintre iudei, ori păgâni într'un singur corp al bisericii Sale”. Smir. c. 1.; Tral. c. 9.)

Către Tralieni scrie sf. Ignatie: „Nu ascultați, fiți surzi, dacă cineva vă vorbește fără Iisus Hristos, care din semința lui David și din Maria s'a născut, a mâncat și a beut, care sub Pilat din Pont a pățimit, s'a răstignit și a răposat în fața aceluia, cari sunt în cer și pe pământ și sub pământ, care într'adevăr a înviat din morți, înviindu-l pe El Tatăl Său” (Tral. c. 9.; Ef. c. 19).

4. Toți trebuie să creadă în Hristos.

„Nimeni să nu se înșale! și ceice sunt în ceriu gloria îngerilor, și dânșii să judece, dacă nu vor crede în sângele lui Iisus Hristos, adevărat în jertfa morții Sale” (Smir. c. 6.)

5. Biserica lui Hristos, ființa și organizarea ei.

„Biserica e împărăția lui Dumnezeu pe pământ”, „casa Tatălui, o biserică vie a lui Dumnezeu, corpul lui Hristos. Ea e universală, acolo e biserică universală (catolică)”. Cuvântul: biserică universală-catolică, aici vine, pentru prima oară în literatura religioasă (Smir. c. 8.)

Către Tralieni scrie: „Toți să cinstească pe diaconi ca pe Iisus Hristos, și pe episcop ca pe fiul Tatălui, și pe preoți ca pe senatul lui Dumnezeu și adunarea lui Dumnezeu și adunarea apostolilor. Fără de aceștia nu poate fi vorba de biserică. Nimeni să nu hotărască fără episcop în lucrurile bisericesti. Cel ce săvârșește ceva fără știrea episcopului, acela slujește diavolului”. (Smir. c. 9.)

„Preoții sunt ca o lege al lui Iisus Hristos”, adevărat trebuie considerați ca o orânduire a aceluia și sunt față de episcop ca o cunună frumoasă împrejurul lui. (Magn. c. 2. 6.; Tral. 2 și 3.)

„Episcopul, presbiterul și diaconul sunt rânduiți de Dumnezeu, ca reprezentanții lui și ai apostolilor”. Când am fost între voi, scrie sf. Ignatie, v'am zis: „Țineți cu episcopul, cu preoțimea și cu diaconii” (Filad. c. 7.; Smir. c. 8.; Tral. c. 3.)

6. Cultul creștin dumnezeesc.

Acela s'a început a se ține în ziua de Duminică, când a înviat Mântuitorul. Cultul a constatat din omilie a episcopului, rugăciune și cântare comună și din împărtășire. Ignatie vorbește de rugăciunea de cerere, mulțumită și laudă. (Magn. c. 7.; Filadelf. c. 10.)

Prin slujba comună a credincioșilor se nimicește puterea diavolului și răul care-l urzește el prin unitatea creștinilor se schimbă în credință. (L. c. 13.; Rom. c. 2.)

7. Invățătura despre euharistie și serbarea ei.

Cuvântul „euharistie” obține pentru primadața la sf. Ignatie, care datează din timpul apostolilor. El numește euharistia și „pânea lui Dumnezeu”; „pânea nemuririi”, „pânea cerească”; „pânea vieții”; „corpul lui Iisus Hristos”; „potirul (pâharul) pentru reunirea cu sângele Său”; „beutura lui Dumnezeu”; „cina sfântă”. (Efes. c. 5. și 20.; Rom. c. 7.; Filad. c. 4.) Primirea

sf. euharistii o numea „frângerea pâinii” (Efes. c. 20.; Filad. c. 4.)

Numai episcopul, sau cel autorizat (preotul) de el poate slui sf. euharistie (Smir. c. 8.) Sf. euharistie forma centrul cultului dumnezeesc; ceace se cunoaște din cuvintele rostiți către necredincioși și aderenții lor: „Ei stau departe de euharistie și rugăciune, adevărat de serviciul dumnezeesc comun și public, „departe, pentru că nu cred, că euharistia e corpul Domnului nostru Iisus Hristos, Acela care a pățimit pentru păcatele noastre, și care Dumnezeu într'u iubirea Sa l-a înviat”. (Smir. c. 7.)

Sf. Ignatie, nu numește: *masă* — prestol — pe care se consacră sf. euharistie, ci *altar*, altarul jertfei, (disiaririon) e locul pelângă care se adună, ca în jurul unui centru, comunitatea la serviciul sfânt. Către Magnesieni scrie: „Veniți, toți ca la o biserică a lui Dumnezeu, ca la un altar, ca la un Iisus Hristos, care a eșit dintru Unul și s'a întors la Dânsul nașoi”. „Un altar, ca un episcop” (Filad. c. 4.) Credincioșii să se cuminece mai des. „Întăriți-vă totdeauna, ie strigă sf. Ignatie, credincioșilor din Tralia, în credință care e corpul Domnului, și în iubire care e sângele lui Iisus Hristos”. (Tral. c. 8.)

Euharistia e medicina nemuririi, leac ca să nu murim, ci ca să trăim în Iisus Hristos totdeauna. (Efes. c. 20.; Rom. c. 7.)

Cari nu se apropie la euharistie, rămân în moarte și se aseamană diavolilor. (Smir. c. 7.)

7. Penitența, Ierarhia și Nunta.

Sf. Ignatie a scris celor din Filadelfia: „Toți cari sunt ai lui Dumnezeu și Iisus urmează episcopului, și toți cari se căesc și se întorc la unitatea Bisericii și aceia sunt ai lui Dumnezeu, ca să trăiască după Iisus Hristos”. (Filad. c. 8.) Pe toți îi iartă Domnul, cari se întorc la singurul Dumnezeu și la adunarea episcopului (L. c.) Înțoarcerea trebuie să se facă către Dumnezeu și biserică, mijlocitoare fiind Preoțea.

Episcopul, preoții și diaconii sunt, în slujba lor, rânduiți de Duhul Sfânt pentru slujirea actelor (tainelelor). Episcopul se poate numi de drept un har, grație dumnezească și diaconii un mister, taină a lui Iisus Hristos. (Magn. c. 2.; Tral. c. 2.) Despre nuntă trimite sf. Ignatie episcopului Policarp următoarea instrucțiune: Se cuvine ca legătura dintre mire și mireasă să se facă cu învoirea Episcopului, pentruca nunta să fie după Dumnezeu și nu după pofța trupească. Toate să se facă după voia lui Dumnezeu (Ep. c. Policarp c. 5.)

Recearcă apoi pe Policarp, ca să sfătuiască pe bărbați să iubească pe Domnul și să fie mulțumiți cu femeile lor, trupestă și sufletește, și mai adaugă: Asemeni sfătuesc și pe frații mei, în numele lui Iisus Hristos, ca să-i iubească femeile lor, ca și Hristos biserică Sa. (L. c. c. 4.)

9. Viața supranaturală. Credința și iubirea. În dreptarea. Viața și demnitatea Creștinului.

„Hristos este adevărata și nedespărțita viață”. (Efes. c. 2 și 15). Printrânsul și moartea Sa ni s'a dat viață. (Tral. c. 2 și 9 sqv). „Credința e începutul, sfârșitul, e iubirea. Ambele, cari una sunt, vin de la Dumnezeu. Toate celelalte, cari se recer la o viață virtuoasă, urmează aceluia”. (Efes. c. 14). „Credința e conducătorul spre ceriu, iubirea e calea care duce la Dumnezeu”. (L. c. c. 9.)

Nimeni să nu-și închipue ceva pentru starea sa, pentru că totul depinde de credință și iubire, cari trec

peste toate. (Smir. c. 6.) „Nue destul ca cineva să se numească creștin, ci să și fie vrednic de aceasta numire“. (Rom. c. 3—4.) Creștinul poartă în sine, prin iubire, chipul lui Dumnezeu Tatăl prin Iisus Hristos; el este un purtător de Dumnezeu, aduce roade duhovnicești și neperitoare, pentru că tot ce el face, prin Iisus Hristos lucrează. (Magn. c. 5.) De aceea scrie sf. Ignatie Efesenilor: „Tot ce facem să facem ca și cum ar locui El (Hristos) întru noi, ca să fim biserica Lui și ca dânsul să locuiască întru noi El, Dumnezeu nostru“. Smirnienilor le-a scris: „Botezul nostru vă fie pavază (scut) și zea, credință coif, iubirea lance, răbdarea întreaga armatură. În locul comoarei fie-vă faptele bune, ca să primiți plata ce vi se cuvine“. (Epist. c. Policarp c. 8).

Creștinii trebuie să știe că ei sunt pietrele pentru biserica Tatălui, călători către Dumnezeu, purtători de Dumnezeu, purtătorii lui Hristos, purtătorii Bisericii, purtătorii sfinților și peste tot înfrumusețați cu poruncile lui Dumnezeu“. (Efes. c. 9).

Omenirea la o nouă răscruce*)

de Ing. NICOLAE CRISTESCU

„La început era cuvântul...“

Nu trebuie să fie cineva prea adânc observator, pentru ca să-și dea seama, că tot ce se petrece în jurul nostru nu este decât înclăștarea supremă în lupta dintre materialism și idealism, luptă ce s'a mai dat în decursul vremurilor și din care totdeauna idealismul a ieșit biruitor. Omenirea, în mersul ei înainte, se găsește azi la o nouă răscruce. Apuca-va la stânga, ori la dreapta?

Vom reaminti cititorului de prima luptă de acest fel, acela de care pomenește legenda biblică, sub forma luptei dintre Dumnezeu și diavol, dintre lumină și întuneric. Vom trece la cea de a doua luptă, aceea dată în timpul eșirii din Egipt a Evreilor și în care Moise a trebuit să sfarme materialismul, întruchipat prin vitelul de aur, întronând stăpânirea Domnului prin cele zece porunci.

„Moise a văzut că poporul era fără frâu...“, căci Aaron îl făcuse să fie fără frâu spre batjocura vrășmașilor săi. S'a așezat la ușa taberii și a zis: „Cine este pentru Domnul, să vină la mine“. Și toți copiii lui Levi s'au strâns la el. El le-a zis: „Așa vorbește Domnul Dumnezeu lui Israel: „Fiecare din voi să încingă sabia; mergeți și străbateți tabăra dela o parte la alta și fiecare să omoare pe fratele, pe prietenul și pe ruda sa“. Copiii lui Levi au făcut după porunca lui Moise și aproape trei mii de oameni au pierit din popor în ziua aceea“.

Vom trece apoi la cealaltă luptă, la lupta pe care a dus-o Mântuitorul: „Nu strângeți comori pe pământ, ci în cer“, „Nu numai cu pâine, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu trăește omul“.

Și după cum, în vremea lui Moise, Aaron îmbibase poporul de materialism, îl făcuse să fie fără frâu — cum spune Biblia — tot astfel după aceea cărturarilor și fariseilor întorsese iarăși poporul pe calea materialismului.

Casa Domnului fusese schimbată în loc de ne-

goș, unde negustorii și zararii își întindeau tarabel, lor. Nu mai era omul legat de jurământul pe templele ci de cel pe aurul templului.

Întreaga vleață pământească a Mântuitorului a fost numai o luptă pentru stăpânirea materialismului întronat de farisei, cărora le-a spus: „Înconjurați marea și pământul ca să faceți un tovarăș de credință; și, după ce a ajuns tovarăș de credință, faceți din el un fiu al Gheenei, de două ori mai rău decât sunteți voi însăși“. Și în lupta care s'a dat, materia a putut înfrânge materia; Mântuitorul a fost răstignit pe cruce. Dar la urma urmelor spiritul nu a putut să nu înfrângă materia. Ca pulberea ce la foc dela pulbere, vâpala creștină a cuprins pământul; iar tovarășii de credință ai fariseilor, ca niște clumați, au fost împinși în Ghetto-uri.

Cu vremea însă, materialismul a început din nou să se lăfălască la lumina zilei și, când au năvălit barbarii, au găsit lumea Apusului coaptă pentru a cădea din nou în întuneric. Și iarăși, după o vremelnică stăpânire a întunericului, lumea s'a trezit prin acea Renaștere, care va străluci dealungul veacurilor.

În fine secolul al XIX-lea a fost secolul materialismului. Odată cu revoluția franceză, zeita Rațiune a scos din scaun pe Domnul. Urmașii fariseilor de altădată, au colindat marea și pământul pentru a-și face tovarășii de credință de două ori mai răi decât ei însăși. Libertatea absolută a fost propovăduită ca o nouă religie.

„Fiecare să facă ce vrea și ce-l pofteste inima, căci echilibrul stricat prin greșelile oamenilor se restabilește dela sine“.

În tot timpul veacului al XIX-lea aceasta a fost legea care a căutat să statornicească pe toate țărâmurile legăturile dela om la om. S'a zis:

„Numai lupta pentru pâine — economicul — hotărăște faptele oamenilor“.

Și iarăși:

„Nu există legătură de familie sau de naționalitate. Omenirea se compune dintr'o sumă de oameni izolați“.

Sub masca unei supra-religii a omenirii, s'a căutat prin internaționalism distrugerea legăturilor dintre tată și fiu, dintre fiii aceleiași nații. S'a luptat dâr, pentru a rupe tot ce leagă pe om de înaintașii și urmașii săi. Și iarăși s'a zis:

„NU EXISTĂ SUFLET. Omul se compune dintr'o anumită cantitate de anumite corpuri ce se pot pune în formule chimice. Tot ce este în om se poate cântări cu balanța din laborator. Omul nu mai trebuie închipuit ca o parte materială ce servește de sprijin unei părți imateriale. NU EXISTĂ DECÂT MATERIE. Iar dacă cineva vede, că deodată omul nu mai este ce a fost și devine holt, se înșeală dacă-și închipue că aceasta vine de acolo că s'a despărțit sufletul de corp. Nu se poate despărți ceva care nu este“.

S'a mers atât de departe în lupta pentru a tot stăpânirea materiei, încât s'a băgat în capul oamenilor că nu există nici cele două lucruri distincte — materie și energie — ci numai materie. Energia însăși trage la cântar ca și materia.

Și arta sub toate formele a fost folosită, pentru a face pe fiecare să nu se mai simtă legat de nimic, să se considere pe sine central lumii.

S'a spus:

„Artistul nu trebuie să fie încătușat de nimic; el trebuie să redea lumea așa cum o vede el“.

*) Reproducem acest articol plin de cugetare creștină, de la un intelectual mirean, om de știință.

Dar nu s'a terminat ideea, adaogându-se :

„Inșă artist adevărat nu va fi decât acela, de opera cărui luând cunoștință ceilalți oameni, vor spune : „tot așa o vedeam și noi, dar celace nu puteam să arătăm noi, oamenii de rând, a arătat artistul“. Căci altfel avem a face nu cu un artist, ci cu un bolnav, care ar trebui dus la casa de nebuni sau cu unul ce-și bate joc de lume“.

Și astfel toate elucubrațiile au fost ridicate în slavă și cu atât mai sus, cu cât zăpăcea mai mult sufletul omului.

S'a dus luptă dâră împotriva Bisericii lui Hristos, căreia s'a căutat a i se opune masoneria, care sub masca idealismului, leagă pe oameni numai prin interesul material. Căci urmașii fariseilor de altădată au păstrat metodele de luptă ale acestora, și în special minciuna sub cea mai nerușinată formă, sub forma fățărniciei. Ca și fariseul, care se bătea cu pumnul în piept, masonul de azi va spune, că nu mărturisește decât idealismul cel mai curat; dar în fapt nu se simte legat decât prin cel mai murdar materialism. Odiioară fariseii, atunci când îndemneau poporul să ceară răstăgnirea Celui care cu trei zile mai înainte fusese primit cu strigăte de „Osana“ și cu verzi ramuri, nu spuneau că Mântuitorul le strică lor socotelile, ci-L învinuiau de fără de legi împotriva poporului. Iar când L-au dus înaintea lui Pilat, L-au învinuit de fără de legi împotriva Cezarului. „De-l slobozești pe Acesta, nu ești prieten Cezarului“, strigau ei. Urmașii de mai târziu ai fariseilor au îndemnat pe credincioși la răsvărire, împotriva Bisericii creștine (și e de reținut faptul că nici o dată, absolut niciodată, nu s'a întâmplat răsvărire împotriva Bisericii evreești). Și iarăși, nu au spus că biserica creștină le încurcă lor socotelile, ci că se pune de-a curmezșul înfăptuirii aspirațiilor popoarelor, că se pune de-a curmezșul mersului înainte al omenirii. Aruncat-a întinericul asupra luminii vina de a fi întineric!

De asemeni urmașii de mai târziu ai fariseilor au îndemnat slugile la răsvărire împotriva stăpânilor, ostașii împotriva căpitanilor, popoarele împotriva regiilor și a împărățiilor. Și întotdeauna aceiași învinuire; cei de sus calcă în picioare sângele de jos.

Strânsu-s'au după război mai marii lumii și iarăși, sub cuvânt că vor să aducă pacea între popoare, au turnat nou vițel de aur. Numai de aur au vorbit de dimineață până seara. Numai de buna stare a tuturor au pălăvrăgit de dimineață până seara. O singură dată nu au amintit vorbele Mântuitorului :

— „Nu numai cu pâine trăește omul, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu“.

Și, ca și fariseii de pe vremuri, în timp ce fiecare se bătea cu pumnul în piept rostind vorbe mari, nu se gândea de cât cum să atragă spre sine și spre al lui aurul pământului, cum să silească pe alții să muncească din greu și să trăiască în sărăcie, pentru ca el și al lui să muncească puțin și să trăiască în bogăție.

Dar, încet, încet, popoarele, unul câte unul, au început să se desmeticească. Și-au adus singure aminte de vorbele Mântuitorului :

— „Nu numai cu pâine trăește omul, ci și cu cuvântul lui Dumnezeu“.

Au început să opule materialismului distrugător idealismul clăditor. Prin credință, poate n'au ajuns încă să mute munții din loc, dar au făcut isprăvi pe

care materialismul le dovedise a fi cu neputință. Au început popoarele să-și întoarcă fața dela cetatea unde se clădea templul pentru vițelul de aur. Așa cum în lapte untul se desparte de zer, a început în lume despărțirea idealistilor de materialisti.

Dar urmașii fariseilor de altădată aveau nevoie de tovarăși de credință, sau mai bine zis de necredință. Știau că alături de împărăția spiritului, cea a materiei nu va putea trăi. Cum zice Biserica noastră în sfânta zi de Paști ca: ceara la para focului se va topi împărăția materiei, față de strălucirea celei a spiritului.

De aci o nouă încreștare, cea pe care ni e dat să o privim azi.

Unde este dreptatea ?

Răspunsul la această întrebare îl dă o altă întrebare : ce a isbândit, ce isprăvi a făcut materialismul acolo unde stăpânește de aproape un sfert de veac ? Ce a isbutit în aite părți să înfăptuiască idealismul numai în câțiva ani ?

Cine va învinge la urma urmelor ?

Și la această întrebare răspunsul îl dă o altă întrebare : Iși închipuie cineva că, spiritul distrugător va putea învinge spiritul clădit ? Dacă se va întâmpla cândva aceasta, atunci va fi venit și vremea de apoi.

Cine a fost de față, atunci când pe o câmpie, în fața rămășețelor pământesti a doi frați plecați să lupte pentru idealul sfânt, mii de tineri au jurat, luminați de razele de soare care ca o binecuvântare veneau din cerul mohorât până atunci, să nu pue preț pe viață atunci când e vorba de neam și lege, acela și-a dat seama de nețărnută putere ce zace în aceste suflete încinse de ideal, acela și-a dat seama de câtă dreptate avut-a Eminescu, atunci când punea pe Mircea să spuie, că nu poate să nu birue acel ce-și apără „sărăcia și nevoile și neamul“.

Vai vouă, cărturarilor și fariseilor, nu fiindcă veți fi spulberați de vâltoarea ce vine, ci fiindcă nu va fi fost dat ochilor voștri să vadă Mântuirea așa cum și-a fost dat lui Simeon.

(Din rev. „Lumea Nouă“ No. 2—3).

Despre ce să predicăm

Vineri, 23 Aprilie (Sf. muc. Gheorghe), în legătură cu viața sfântului (a se vedea în Mineiu) vom vorbi despre cinstirea și chemarea în ajutor a sfinților.

Sf. Gheorghe este tipul creștinului neînfricoșat, care se luptă, patimește și moare pentru Hristos, spre a dobândi viața cea veșnică. (Mat. 10₃₉).

Bălaurul, ce-l vedem în icoana sfântului, răpus de el, este vrăjmașul neamului omenesc, diavolul. (Efes. 6₁₂).

Sfântul îl biruește, fiind înarmat cu „armele lui Dumnezeu“. (Efes. 6₁₃₋₁₇).

Neamul nostru are o deosebită cinste pentru sf. Gheorghe, înălțând o sumedenie de biserici cu hramul lui și mulți primind la botez numele lui.

Fiecare creștin fiind un „ostaș al lui Hristos Iisus“ (II. Tim. 2₃) se cade ca icoana sf.-lui Gheorghe s'o avem în casă, să cerem în rugăciune ajutorul lui și să urmărim pilda lui.

Sfinții sunt vase alese *prin care lucrează harul* lui Dumnezeu. Fiind umbriți de acest har ei primesc *diferite daruri*, între care și de a: prevedea și prezice viitorul (de pildă: profețiile mesianice) și chiar de a ceti gândul oamenilor (F. Ap. 5₈₋₉).

Ei sunt *din toate straturile* sociale: Impărați (Constantin și Elena), episcopi (Nicolae, Vasile, Grigorie, Ioan etc), ostași (Gheorghe), grădinari (Conon), păstori (Vlasie) etc.

Fiecărui sfânt Dumnezeu îi dă un dar deosebit (I. Cor. 12₄₋₁₁), deaceia ne adresăm fiecăruia cu *altă cerere*.

Prerogativele sfinților sunt:

a) Încă în viața lor de pe pământ au fost numiți „*prietenii lui Dumnezeu*” (In 15₁₄₋₁₅; Iac. 2₂₃; Isaia. 41₈).

După moarte, sloboziți din trupurile pieritoare, fiind în cer totdeauna sub lucrarea harului lui Dumnezeu, pot și cele ce se întâmplă pe pământ, pot să audă rugăciunile noastre ca unii cari petrec în nemijlocita apropiere a lui Dumnezeu și prin rugăciunile lor pot să ne vină în ajutor. Ei sunt ca și fierul rece, care înroșindu-se de foc, dobândește dela el puterea *căldurii* și puterea *luminii*. (Calnev.)

b) Sunt asemenea cu îngerii. (Luca 20₃₆).

c) Vad pe Dumnezeu față'n față, i se închină și îi cântă o cântare nouă de biruință. (Apocal. 4₁₀₋₁₁; 5_{9 14}).

d) Vor judeca lumea. (Măt. 19₂₈, I. Cor. 6₂).

Cele 2 obiecțiuni, mai principale, împotriva cultului sfinților se întemeiază pe interpretarea greșită a textului Sf. Scripturi.

Astfel: cultul sfinților nu e idololatrie (Eșire 20₃, Mat. 4₁₀). Noi *preamărim pe Dumnezeu întru sfinții Săi*.

Totașa stă cu obiecțiunea că Iisus Hristos este singurul „*m jlocitor*” între Dumnezeu și oameni. (I. Tim. 2₅; I. Ia 2₁). Mântuitorul este *unicul mijlocitor prin sângele său*. (I. Tim. 2₅). Însă mijlocitori au fost și: Avraam, Moise, profeții, apostolii. Ba putem mijloci și noi unii pentru alții *prin rugăciune*. (Iac. 5₁₆).

Cinstirea sfinților se întemeiază pe cuvintele Mântuitorului (Mat. 10₄₀₋₄₁), iar *invocarea* lor întru ajutor pe cuvintele sf. Iacob „că mult poate *rugăciunea dreptului* în lucrarea ei”. (Iac. 5₁₆).

Sfinții sunt eroii lui Hristos, și viața lor este recolta creștinismului. Viața fiecăruia din ei este o comoară de învățătură pentru noi.

*

În Dumineca Floriilor (25. Aprilie), în temeiul Evangheliei zilei (Ioan 12₁₋₁₇, combinat cu Luca 19₂₉₋₄₄) vom vorbi despre **deșertăciunea slavei lumesti**.

Ce privilegii de desfătare pentru ochi a fost intrarea Mântuitorului în Ierusalim. Slava lumească îl întâmpină în modul cunoscut: a) Prin *adunare de gloate* curioase, ce încurând se risipesc iarăși, fără ca însuflețirea lor de o clipă să schimbe ceva din nepăsarea lor launtrică; b) prin fluturare de *flori și verdeață*, — rupte din natură, ce și ele se vestejesc — pentru a înlocui măcar în aparență iubirea inimilor reci; și c) *cuvinte de preamărire*, ce zboară în vânt și se uită. În această haină înșelătoare își îmbracă slava lumească pe sărbătorii săi.

Din toate acestea astăzi, în ziua de Florii, Biserica a mai păstrat numai *sălcuța verde*, ca amintire. În graiul său ea ne spune, că numai natura a rămas statornică în supunerea ei către Domnul. Ea e totdeauna în floare la întâmpinarea Lui. Numai omul e schimbăcios și uită.

Cine rămâne cu ochii atinși numai la cele din afară, la alaiul măreț al intrării în Ierusalim, nu va înțelege niciodată ce s'a petrecut în această zi în viața Mântuitorului. Numai cine își dă seama de acel amănunt oarecum turburător de praznic, că Mântuitorul „când a fost aproape și a văzut cetatea, a plâns de mila ei și a rostit: Dacă ai fi cunoscut și tu, în această zi a ta, cele ce sunt spre pacea ta! Dar acum ascunse sunt de ochii tăi” (Luca 19₄₁₋₄₂), bănuiește că întâmplarea are un tâlc dumnezeesc. În loc de a se bucura și a primi slava lumească, Mântuitorul, cunoscând deșertăciunea ei, plânge de mila Ierusalimului. El știa că norodul, care peste puține zile va cere răstignirea Lui, „de aceea i a ieșit înainte pentru că auzise că a săvârșit minunea învierii lui Lazar” (In 12₁₈). Nu era deci vorba de o convertire spontană. Ierusalimul, după elanul de o clipă, rămânea în aceeași nepocăință îndărătnică.

Dumineca Floriilor, cu bucuria ei trecătoare, să fie oare numai un episod intercalat fără de rost în istoria patimilor Mântuitorului, un colț de cer senin în mijlocul norilor, o clipă de veselie în mijlocul lacrimilor?

Mântuitorul vrea astăzi să ne arate, că slava lumească, nestatornică și înșelătoare, nu e în stare să răscumpere nici un suflet. Opera de mântuire cere suferință și jertfă. Floriile ne arată culmea omenească ce ne o poate da lumea, această floare fără de rod; iar săptămâna patimilor ne înfățișează culmea dumnezească, la care se ajunge prin suferință și răstignire: învierea.

Dumineca Floriilor e o zi de „*cercetare dumnezească*” pentru sufletul nostru. Cu fiecare din noi se petrece ceea ce s'a petrecut cu Ierusalimul. Hristos-Domnul astăzi ne iese în cale pentru a ne întreba: „Ești tu al meu? Vii cu mine, sau mă privești numai de departe?” Iar crengile verzi din mâini ne întrebă: „Tu ce așterni în calea Domnului?”

Harul mântuirii ni se înfățișează astăzi față'n față. Fericit este sufletul care nu rămâne numai la o arătare din afară a iubirii și râvnii, ci se deschide și primește înlăuntru pe Mântuitorul, dându-i-se cu totul, umblând de acum pe urmele Lui și împlinind voința Lui.

Sufletul nostru se află astăzi la o răspântie, între cer și iad. O cale duce la viață (mântuire) cealaltă la moarte (lipsa de pocăință). Să ne ferim de o convertire exterioară, care nu aduce rodiri vrednice de pocăință, ci păstrează întunerecul în minte, împietrirea în inimă și uitarea lui Dumnezeu în voință.

Lacrămile și cuvintele Mântuitorului, adresate Ierusalimului, să le socotim astăzi îndreptate și către noi. Să nu nesocotim ziua aceasta de „*cercetare dumnezească*”. Aitcum ne așteaptă în caz de nepocăință același lucru, care s'a întâmplat cu Ierusalimul cel necredincios, adică ne va părăsi harul lui Dumnezeu și vom rămânea pradă poftelor noastre. (Ep. Nicodim: Ogorul Domnului VI).

Informațiuni

Necrolog: Văd. *Terenția Iercan* născ. *Codreanu*, o mamă duioasă și evlavioasă creștină, după grele suferințe și după împărțșirea cu Sfintele Tine, a încetat din viață, în etate de 68 ani în ziua de 13 Aprilie a. c. Osămintele defunctei au fost așezate spre vecinică odihnă la 14 Aprilie 1937 orele 21 și jum. în cimitirul ort. rom. din Siclău. La înmormântarea acestei venerabile preotese, care a fost de bun ajutor bătrânețelor răposatului ei unchiu episcopul Roman Ciorogariu, a luat parte și P. S. Sa Părintele episcop Andrei.

Îi zicem și noi, cu îndurerata familie : odihnească în pace.

Comunicate

Comunicat No. 3297/937

Ni s'au cerut informațiuni, cum să se facă serviciul religios, Vineri în 23 Aprilie a. c., la Sf. m. M. Gheorghe, fiind a 5-a săptămână a postului mare.

Spre conformare comunicăm următoarea rândulală:

1. Vineri dimineața se face Litia Sf. M. Gheorghe. Urmează Uirenta din Mineiu a Sf. M. Gheorghe, împreună cu Triodul.

2. Ceasurile.

3. Sf. Liturghie înainte sfințită, îmbinată cu vecernia.

4. Intrarea se face cu Sf. Evanghelle.

5. Se vor citi Paremiile zilei și ale Sf. M. Gheorghe.

6. După : „Să se îndrepteze rugăciunea mea” — urmează imediat Prochimenul Apostolului, și apoi citirea Apostolului și Evanghellei Sf. M. Gheorghe.

7. Se va continua Sf. Liturghie înainte sfințită. Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 13 Aprilie 1937.

Consiliul Eparhial

—o—

Ingrijirea cimitirelor

P. S. Sa Episcopul nostru Andrei a trimis D-lor prefeți și Revizori școlari din județele: Arad, Timiș-Torontal, Severin și Hunedoara, pe teritoriul cărora se extinde eparhia Aradului, următoarea adresă: cu Nr. 3140/1937:

Este știut că gradul de cultură al unui popor se măsoară, între altele, și după cultul morților și cinstirea eroilor săi. Dovada acestui cult o avem în îngrijirea cu pietate a lăcașurilor lor de odihnă. Ori, îngrijirea cimitirelor și a monumentelor eroilor, la poporul nostru lasă de dorit, fapt ce slăbește și laturea sufletească a cultului pentru morți.

Socotim, că educația poporului în această privință, Biserica o poate face numai sprijinită de Onorata Administrație a Statului, precum și

de Corpul didactic, colaborare care e de dori să se facă pentru soluționarea acestei chestiuni de onoare pentru neamul nostru, care trăiește aci în Ardeal în mijlocul unor minorități ce au cimitire foarte îngrijite.

Dreptce cu onoare Vă rugăm, Domnule Prefect (Revizor școlar), ca, însușindu-Vă ideea de colaborare, să binevoiți a da instrucțiuni Primăriilor comunale (Directorilor școlari), ca luând contact cu preotul nostru local și directorul (sau directorii) școlar, să fixeze una sau mai multe zile în luna aceasta (ar fi de dorit de pildă: Săptămâna mare, 26 Aprilie—1 Mai a. c.) când elevii școlii din comună, ajutați și de adulți, sub conducerea: preotului, învățătorilor și a primarului, să iasă în cimitir cu sape, lopeți și hârlețe, pentru a curăți de buruieni morminții, a îndrepta crucile, a trasa cărările și eventual a împrejmuji cu gard viu sau sârmă teritoriul cimitirului. Efectul moral al acestei lucrări pentru educația elevilor, a generației de mâine, va fi neprețuit.

Ar fi de dorit, ca acest lucru să se execute în luna aceasta, ca pe Paștile morților (3—9 Maiu) cimitirele noastre să stea drept dovadă, că s'a înoit ceva în concepția poporului față de cultul morților, cult care stă la temeliea oricărui progres moral.

Arad, în 8 Aprilie 1937.

Atrăgând atențiunea P. C. Preoți asupra acestei adrese, îi invităm ca în colaborare cu organele administrative și școlare să activeze pentru prompta ei executare. Consiliul Eparhial

—o—

Comunicat No. 2737/1937

Tendința de defrișare a pădurilor devine din ce în ce mai accentuată, datorită în primul rând ignoranței locuitorilor satelor noastre asupra necesității și importanței pădurilor din toate punctele de vedere: social, igienic, economic și mai ales din punctul de vedere al apărării naționale.

Măsurile represive prin aplicarea legiuirilor silvice nu în totdeauna au dus la rezultatul dorit.

Se impune o colaborare a tuturor factorilor conștiinți de importanța pădurilor și răspunșători de o educație sănătoasă a locuitorilor.

De aceea, în conformitate cu adresa Ministerului Cultelor Nr. 31.778/2855 din 20 Martie 1937, — Prea C. Ta vei pune în vedere Cucernicilor preoți, să pună toată stăruința în orice ocaziune: întruniri, conferințe, la predici în biserică, pentru a demonstra tuturor la ce se expune prin distrugerea pădurilor și foloasele ce pot avea prin refacerea și conservarea acestora și căutând a trezi în sufletul poporului dragostea înțelegătoare față de pădure.

Arad, 1 Aprilie 1937.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad.